

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

2022.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA
UJEDINJENIH NACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI

PREDGOVOR REZIDENTNE KOORDINATORICE UN-A

Prošla 2022. godina je započela oštrim upozorenjem generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Antonija Guterresa da se svijet suočio s višestrukim međuzavisnim planetarnim krizama, od češćih i intenzivnijih prirodnih katastrofa, rizika od globalnih pandemija, sve do prijetnji međunarodnom i regionalnom miru i sigurnosti. U Bosni i Hercegovini je došlo do ponovnog rasta broja COVID-19 slučajeva, dok je rat u Ukrajini doveo do dramatičnog rasta inflacije, sa najtežim posljedicama upravo na one koji imaju najmanje, ali i probudio bolna sjećanja na rat 1992. do 1995. godine.

Ipak, kada se osvrnem na prethodnu godinu, vidim da je napravljen značajan napredak. U maju 2022. godine, povodom obilježavanja 30. godišnjice članstva Bosne i Hercegovine u UN-u, pokrenut je festival #ImagineChange #ZamisliPromijeni. U septembru je Bosna i Hercegovina predstavila svoju prvu cjelodržavnu viziju obrazovanja na Samitu o transformaciji obrazovanja u New Yorku. U decembru, generalni sekretar UN-a odobrio je zemlji pristup Fondu UN-a za izgradnju mira, a koji će omogućiti trajnu podršku izgradnji povjerenja i društvene kohezije. Iznad svega, odluka Evropskog vijeća o dodjeli kandidatskog statusa Bosni i Hercegovini je snažan putokaz za bolju budućnost zemlje i njenih ljudi.

Zajednički upravni odbor UN-a i BiH održan u septembru 2022. godine pružio je priliku da se iznova potvrde obaveze utvrđene našim Okvirom saradnje za održivi razvoj 2021–2025. godine. Ovaj Godišnji izvještaj detaljno opisuje brojna dostignuća tima UN-a u okviru ovog partnerstva, od održivog ekonomskog prosperiteta, zdravlja, obrazovanja i poslova u 21. vijeku, do upravljanja i vladavine prava te društvene kohezije. Koristim priliku da se zahvalim svim agencijama, fondovima i programima UN-a koji su tokom 2022. godine saradivali sa institucijama, međunarodnim partnerima, privatnim sektorom, civilnim društvom i zajednicama širom zemlje na realizaciji Agende 2030. Zahvalnost dugujem i našim donatorima na velikodušnoj podršci u ovim naporima.

Iznimno nam je zadovoljstvo što će Bosna i Hercegovina u 2023. godini predstaviti svoj drugi Dobrovoljni nacionalni izvještaj na političkom forumu na visokom nivou u junu i uzeti učešća na Samitu o Ciljevima održivog razvoja u septembru. I dok zajednički ostvarujemo viziju generalnog sekretara zacrtanu u našoj zajedničkoj agendi, izvještaj u nastavku daje pregled rezultata globalnih partnerstava i važnost inkluzivnog, umreženog i efektivnog multilateralizma kako bi se bolje odgovorilo na najhitnije izazove čovječanstva i stvarala zelenija, pravednija budućnost, u kojoj niko nije izostavljen.

dr. Ingrid Macdonald
rezidentna koordinatorica Ujedinjenih
nacija u Bosni i Hercegovini

SADRŽAJ

Tim UN-a u BiH	3
Najveći donatori u 2022. godini	3
Ključna postignuća tokom 2022. godine u zemlji	4
Podrška sistema Ujedinjenih nacija Bosni i Hercegovini kroz Okvir saradnje za održivi razvoj	5
Ključni rezultati u 2022. godini	5
Partnerstva i Agenda 2030.	15
Finansijski pregled za 2022.	17
Koherentnost, efektivnost i efikasnost Ujedinjenih nacija	18
Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini u 2023.	19
Provedbeni partneri	20
Partneri sa doprinosom	21

TIM UN-A U ZEMLJI

Tim Ujedinjenih nacija (UNCT) u Bosni i Hercegovini okuplja osamnaest agencija, fondova i programa Ujedinjenih nacija (njihovi logotipovi u nastavku). Na čelu UNCT-a u BiH je rezidentna koordinatorka UN-a, u svojstvu imenovane predstavnice generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za razvojne operacije u zemlji.

UNCT okuplja predstavnike specijalizovanih UN-ovih agencija i tijela potpisnika Okvira saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj (UNSDCF) za Bosnu i Hercegovinu (BiH), a koji provode operativne aktivnosti za održivi razvoj i implementaciju Okvira u BiH u skladu sa svojim normativnim mandatima i tehničkom ekspertizom. Nadalje, UNCT tijesno koordinira svoj rad sa subjektima koji nisu potpisnici UNSDCF-a, uključujući institucije Bretton Woodsa (Međunarodni monetarni fond i Svjetsku banku), Ured UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA), Odjel za sigurnost i bezbjednost Ujedinjenih nacija (UNDSS), Informativne centre Ujedinjenih nacija (UNIC), mirovne i političke subjekte UN-a, s ciljem maksimiziranja efekata implementacije UNSDCF-a za period 2021–2025. godine.

Agencije sa svojim uredima u BiH

International
Labour
Organization

IOM
UN MIGRATION

UN WOMEN

UN
DP

unesco

JNFP

UNHCR
The UN Refugee Agency

unicef
for every child

World Health
Organization

Projektni uredi s prisustvom u zemlji

UN
environment
programme

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

UN
VOLUNTEERS

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Nerezidentne agencije

IFAD
Investing in rural people

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

UNDRR
UN Office for Disaster Risk Reduction

UNECE

ITU

NAJVEĆI DONATORI U 2022.

Ujedinjene nacije žele zahvaliti svima koji su doprinijeli radu agencija, fondova i programa UN-a u Bosni i Hercegovini.

Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini ističu sljedeće najznačajnije doprinose:

Evropska unija

Vlada Švedske

Vlada Sjedinjenih
Američkih Država

Vlada Švicarske

Vlada Ujedinjenog
Kraljevstva

Vlada Norveške

Vlada Italije

THE WORLD BANK

GREEN
CLIMATE
FUND

United Nations
MPTF Office

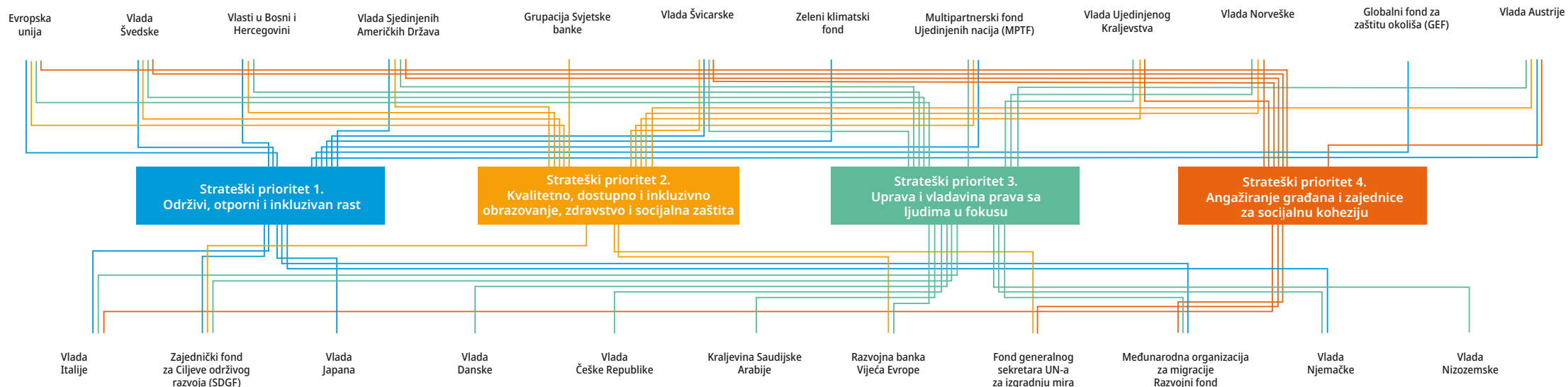

gef

JOINT SDG FUND

Posebnu zahvalnost upućujemo domaćim vlastima koje su treće po redu po svom doprinosu u 2022. godini u okviru partnerstva sa UNCT-om u svim prioritarnim oblastima.

KLJUČNA POSTIGNUĆA U ZEMLJI TOKOM 2022. GODINE

Stanovništvo

3.531.159 (Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, BHAS; Popis 2013.)¹

Površina

51.209,2 km² (BHAS)

Makroekonomski indikatori:

Inflacija (indeks potrošačkih cijena)

14,8% (12/2021.-12/2022.; BHAS)

Bruto domaći proizvod (BDP)

2,6% (K3 2021. - K3 2022.; BHAS)

Javni dug (% BDP-a)

46% (WB, 2020.)

Stopa nezaposlenosti

17,4% (BHAS, 2021.)

Nisu u zapošljavanju, obrazovanju ili obuci

19,3% (18,8% muškaraca, 19,9% žena; ILO, 2021.)

Demografski i socijalni indikatori:

Stopa fertiliteta

1,2 (Svjetska banka, 2022.)

Globalne rang liste i indeksi:

Indeks demokratije

38/100 (tranzicijski ili hibridni režim)

Procenat demokratije

38,10/100

Bodovanje demokratije

3,29/7

Indeks humanog razvoja (HDI)

0,780 (2021.) 74/191 (visoka kategorija humanog razvoja)

Indeks rodnog razvoja (GDI)

0,940 (2021.)

Indeks Ciljeva održivog razvoja (SDG)

59/163

U proteklih nekoliko decenija, Bosna i Hercegovina (BiH) je postigla značajan napredak mjereno po više socioekonomskih i razvojnih indikatora. Ovaj uspjeh je važan u realizaciji Agende 2030., koju je BiH, zajedno sa svim ostalim zemljama, podržala 2015. godine. Kao priznanje za ostvareni napredak, a nakon podnošenja zahtjeva za članstvo u Evropskoj uniji (EU) 2016. i Mišljenja Evropske komisije (EK) iz 2019. godine, BiH je u decembru 2022. godine dodijeljen kandidatski status za članstvo u EU.

Uprkos postojećim izazovima u agregiranju i prikupljanju podataka, Bosna i Hercegovina je klasifikovana kao zemlja sa visokim nivoom humanog razvoja, pozicionirana na 74. mjestu od 191 nacije prema metriци Indeksa humanog razvoja (HDI). Nadalje, Indeks rodnoг razvoja u zemlji se kontinuirano poboljšava, dostigavši 0,94 u 2021. Što se tiče Indeksa Ciljeva održivog razvoja (SDG), BiH se nalazi na 59. mjestu od 163 zemlje, sa ocjenom 71,7 ili nešto iznad regionalnog prosjeka od 71,6.

Rast u regionu je dramatično opao 2022. godine, smanjivši se za 0,1%, što odražava globalne ekonomske odjeke invazije Ruske Federacije na Ukrajinu. Rast u regionu Evrope i Centralne Azije, ne računajući Ukrajinu i Rusku Federaciju, ostao je pozitivan, na 4,2%, ili skoro polovina prošlogodišnjeg nivoa. Uprkos ovom napretku, složeno uređenje u BiH, utemeljeno Dejtonskim mirovnim sporazumom, podržava model razvoja koji je i dalje ranjiv na unutrašnje i vanjske udare. Ekonomska aktivnost se posljednjih godina razvija na neodrživ način. Naime, pandemija COVID-19 uzrokovala je pad BDP-a od 3,2% u 2020. godini i zaustavila dosadašnji trend smanjenja nivoa javnog duga. Unatoč ekspanziji od 7,5% u 2021. i 2,4% u 2022. godini, nastavljen je pad fiskalnih prihoda, dok su tekući rashodi i dalje visoki. Rat u Ukrajini je dodatno produbio ove negativne efekte, posebno pogađajući poljoprivredu i globalne prehrambene sisteme. Rast troškova transporta u odnosu na prethodnu 2022. godinu (u odnosu na

¹ Popis stanovništva od 30. septembra 2013. Izvor: BHAS. Metodologija korištena za podatke iz Popisa iz 2013. godine rezultirala je izradom dva popisna izvještaja i to jednog zvanično priznatog na nivou države i Federacije Bosne i Hercegovine i drugog priznatog isključivo od strane RS-a.

2021.) iznosio je 24,5%. Nezapamćena inflacija u sektoru hrane, goriva i energetike direktno je uticala na egzistenciju i sigurnost hrane većine stanovništva, sa neproporcionalnim efektima na najugroženije.

U temeljima ovih udara je razvojni model koji sve više odstupa od regionalnih prosjeka. Uprkos kontinuiranoj ekspanziji privrede, stope nezaposlenosti za određene starosne grupe, poput mladih (15–24 godine), ostale su na čak visokih 20,3% u 2021. godini, dok je stanje na tržištu rada također bilo izuzetno

teško, s pandemijom COVID-19, niskim stopama fertiliteta i migracijom koji dodatno pogoršavaju problem. Procenat mladih koji nisu u zaposlenju, obrazovanju ili obuci je 19,3%. Rodne razlike u zaposlenosti u BiH su značajne u odnosu na druge zemlje u regionu, pri čemu Bosna i Hercegovina ima najmanji procenat učešća žena u ukupnom broju zaposlenih ili 37,1%.

U oktobru 2022. godine u BiH su održani izbori nakon višemjesečnog političkog zastoja i tenzija. Predizborni

period obilježila je dominacija govora mržnje posebno prema kandidatkinjama. Rezultati izbora doveli su do dalje nedovoljne zastupljenosti žena, sa smanjenjem procenta predstavnica u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine sa 21,4% u 2018. na 16,7% u 2022. godini, što je i jedini pad zabilježen u regionu.

Uprkos izazovima, UN u Bosni i Hercegovini, zajedno sa svim nivoima vlasti, posvećen je radu na prosperitetnijoj, inkluzivnijoj i ekološki održivoj budućnosti za sve.

Usvajanjem Okvira SDG-a 2021. godine uspostavljen je okvir za cijelu zemlju koji može usmjeravati razvojne i sektorske strategije na svim nivoima vlasti i definisati konkretne mjere i aktivnosti koje direktno doprinose implementaciji Agende 2030. Ovaj proces je naglasio ključnu ulogu koju lokalne zajednice imaju u implementaciji Agende, budući da su u jedinstvenoj poziciji da pruže detaljne informacije o ranjivim grupama i najefikasnije načine kako im pružiti usluge.

PODRŠKA SISTEMA UJEDINJENIH NACIJA BOSNI I HERCEGOVINI KROZ OKVIR SARADNJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Okvir saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj (UNSDCF) za period 2021–2025. ističe četiri strateška prioriteta sa pet ishoda za zajednički rad do 2025. godine:

Strateški prioritet 1.
Održivi, otporni i inkluzivan rast

Strateški prioritet 2.
Kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita

Strateški prioritet 3.
Uprava i vladavina prava sa ljudima u fokusu

Strategic Priority #4 -
Citizen and community engagement for social cohesion

Dana 20. maja 2021. godine, rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija i predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine potpisali su novi petogodišnji UNSDCF, a koji ponovo potvrđuje zajedničku opredijeljenost za rad u tijesnom partnerstvu na rezultatima koji će pomoći svima u BiH da žive duže, zdravije, prosperitetnije i sigurnije.

KLJUČNI REZULTATI U 2022. GODINI

Tokom 2022. godine, UN u Bosni i Hercegovini je radio zajedno sa institucijama, međunarodnim partnerima, privatnim sektorom, akademskom zajednicom, civilnim društvom i zajednicama širom zemlje u odgovoru na sve krize, dajući prioritet najranjivijim kategorijama stanovništva.

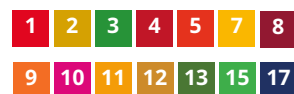
Video: UN u BiH: Pregled 2022. godine

STRATEŠKI PRIORITET 1.

Održivi, otporni i inkluzivan rast

Ishod 1. Do 2025. godine ljudi imaju koristi od otpornog, inkluzivnog i održivog rasta koji se osigurava konvergencijom ekonomskog razvoja i upravljanjem okolišem i kulturnim resursima.

Usklađenost sa SDG-ima:

TIJELA UN-A

Ishod 1. koordiniraju **UNDP i ILO**, objedinjujući time napore koje osiguravaju **FAO, IFAD, IOM, UNDRR, UNECE, UNEP, UNESCO, UNFPA, UNICEF i UN Women.**

BUDŽET (u USD)

	Potrebno	44.236.759
	Osigurano	42.090.828
	Utrošeno	29.470.600 (70%)

Kriza COVID-19 i rat u Ukrajini, koji je izazvao globalni poremećaj lanaca snabdijevanja i vrijednosti, kao i povećanje cijena energenata i troškova života, pogodili su i privredu i tržište rada u Bosni i Hercegovini te doprinijeli povećanju siromaštva i produbljivanju nejednakosti. Ovi faktori su usporili zelenu tranziciju i dinamiku usvajanja i implementacije održivih i otpornih politika i mjera, pri čemu su se vlade fokusirale na rješavanje neposrednih posljedica krize.

Da bi se ubrzala zelena tranzicija, UN je nastavio sa svojom vodećom ulogom u podršci klimatskim aktivnostima u zemlji, sa značajnim razvojnim rezultatima u oblastima energetske efikasnosti i obnovljive energije, dekarbonizacije i upravljanja rizikom od katastrofa. UN-ovi savjeti vlastima po pitanju politika pretočeni su u ključne strateške okvire za klimatske promjene, poput Strategije za prilagođavanje klimatskim promjenama i niskoemisioni razvoj i Plana adaptacije Bosne i Hercegovine, osnaženi energetske i klimatskim javnim sistemima podataka, scenarijima klimatskog modeliranja i institucionalnim sposobnostima za učinkovite klimatske akcije. Zahvaljujući implementaciji mjera energetske efikasnosti, **potrošnja energije u javnom sektoru je smanjena** sa 196 kWh/m² na 195 kWh/m², sa koristima za preko 140.000 ljudi (od čega 75.000 žena) i doprinos energetske sigurnosti zemlje. UN je pomogao zagovaranje klimatskih promjena, posebno među ženama i mladima, na čelu sa **Feminističkom koalicijom za klimatsku pravdu i preko 1.000 mladih zagovornika klimatskih akcija.**

Smanjena potrošnja energije
u javnom sektoru
195 kWh/m²
sa koristima za preko 140.000 ljudi.

Preko 1.000
mladih zagovornika klimatskih akcija.

Sve veće zabrinutosti zbog nesigurnosti hrane zahtijevale su djelovanje UN-a. Odgovarajuća analiza nivoa nedostatka hrane među ranjivim kategorijama stanovništva, u kombinaciji s mapiranjem javnih kuhinja širom zemlje i procjenom uticaja na male poljoprivrednike i poljoprivredno-prehrambene proizvođače, pomogla je da se stekne razumijevanje potreba i izrade preporuke politika za unapređenje usluga u smislu hrane i socijalnih usluga u cjelini u pravcu eliminacije gladi u Bosni i Hercegovini. U kontekstu Samita o sigurnosti hrane, UN u BiH je proveo studiju za procjenu efekata rata u Ukrajini na zemlju. Studijom je utvrđeno da je poljoprivreda značajno pogođena, kao i druge privredne grane, pri čemu su proizvodnja i prerada mlijeka, mesa, bezalkoholnih pića, sokova, piva, voća i povrća indirektno pogođeni povećanjem cijena sirovina, smanjenjem uvoza i restrikcijama izvoznog tržišta, uključujući privremene zabrane izvoza pšenice, kukuruza, brašna i rafinisanog ulja.

Aktivnosti UN-a u 2022. godini pomogle su u izgradnji otpornosti zajednica, vlada i privrede. UN je pomogao u unapređenju upravljanja rizikom od katastrofa. U međuvremenu, 54% jedinica lokalnih samouprava je provelo procjenu rizika i **deset jedinica lokalne samouprave je unaprijedilo kapacitete za koordinaciju i upravljanje centrima za zbrinjavanje u slučaju prirodnih nesreća, provelo procjene unapređenja sigurnosti za 40 škola, uvrstilo minimalne standarde za seksualno i reproduktivno zdravlje u lokalne politike**, u korist 660.000 stanovnika u slučaju vanrednih situacija te

razvilo planove za smanjenje rizika od katastrofa, dajući prioritet sistemima ranog upozoravanja i podizanju svijesti među različitim zajednicama. Digitalni **sistem procjene rizika od katastrofa** uručen je entitetskim organima civilne zaštite. Tri grada su izradila lokalne strategije za smanjenje rizika od katastrofa, dok se pet jedinica lokalnih samouprava pridružilo globalnoj inicijativi za jačanje otpornosti gradova do 2030. godine, a u Srednjobosanskom kantonu je uspostavljena lokalna platforma za smanjenje rizika od katastrofa.

Poboljšanje sigurnosti škole u kojoj svakodnevno boravi blizu 500 osoba

54% jedinica lokalne samouprave provelo analize rizika.

660.000 ljudi

će imati koristi od minimalnih standarda za seksualno i reproduktivno zdravlje u vanrednim situacijama.

Uz podršku UN-a, model socijalne zaštite koji odgovara na udare proširen je na pet novih lokacija, uključujući 15 jedinica lokalnih samouprava i koristi za 45.409 korisnika, od čega 5.485 djece. Inkluzivni model identifikacije rizika i primjene usluga prevencije i zaštite i opreme za odgovore na krizu tokom i nakon krize prihvatilo je deset centara za socijalni rad, te je također iskoristilo 18% sufinansiranja iz lokalnih planova za smanjenje rizika od katastrofa.

Model socijalne zaštite koji odgovara na udare pokriva

15 jedinica lokalne samouprave

sa koristima za 45.409 ljudi, od čega

5.485 djece.

Sa nedavnim porastom siromaštva i nejednakosti u zemlji, otvaranje radnih mjesta i prilike za egzistenciju za oba spola su među visokim prioritetima. U 2022. godini, uz podršku UN-a, 136 osoba (45% žena) je dobilo nova radna mjesta, 500 je zadržalo postojeća, a 790 (25% žena) imalo je koristi od boljih tokova prihoda. Preko **400 nezaposlenih** oba spola osnažilo je svoja znanja i vještine, čime je unaprijeđena njihova zapošljivost. UN je izradio kvalitetnu analizu politika za potrebe strategije tržišta rada, uključujući i kontekst [migracija radne snage](#).

Nova radna mjesta za

136 zaposlenih,

500 zadržalo radna mjesta i

790 imalo koristi od boljih tokova prihoda.

549 kompanija **osnažilo otpornost i konkurentnost,**

te prihvatilo održive poslovne modele.

2.350 seoskih gazdinstava

povećalo svoju poslovnu agilnost.

Poljoprivredno-prehrambeni operateri koji su korisnici podrške UN-a bilježe prosječno

povećanje godišnjih prihoda od 22,5%.

U 2022. godini, u partnerstvu s javnim i privatnim sektorom, UN je nastojao izboriti se sa posljedicama rata u Ukrajini, kroz stimulisanje rodno osjetljive i pravedne tranzicije ka cirkularnoj i digitalnoj ekonomiji. Uz podršku UN-a, 549 kompanija je osnažilo svoju otpornost i konkurentnost i prihvatilo održive poslovne modele.

© UN Women BiH/Elvira Jukic

Poticaj za poduzetnice u BiH kroz BizUp program

Istraživanje veganske kuhinje i eksperimentisanje s receptima potaknulo je Naidu Bojičić da otvori manji restoran pod nazivom „Zelena sredina“.

© ILO BiH

Polaznik stručnog osposobljavanja i zapošljavanja za zavarivača u Goraždu

UN je dao prioritet podršci industrijama sa značajnim okolišnim efektima i to [tekstilnoj](#), metaloprerađivačkoj, drvnoj, poljoprivredno-prehrambenoj i turizmu, a kako bi se smanjio njihov negativan efekat na okoliš. Težište je također stavljeno na stvaranje stimulativnog okruženja za žene u cilju postizanja sigurnosti prihoda i dostojanstvenog rada kroz unapređenje kapaciteta i vještina poslovnih lidera i liderki te mladih žena, kao i uvođenjem rodno osjetljivih poslovnih procedura i kodeksa ponašanja.

UN je nastavio sa podrškom za [održivu poljoprivredu i ruralni razvoj](#). Ukupno 487 poljoprivrednika i

poljoprivrednih proizvođača osnažili su svoja znanja i prihvatili nove održive poljoprivredne prakse i prakse uzgoja otporne na katastrofe, dok je 2.350 seoskih domaćinstava u 90 lokalnih samouprava širom zemlje povećalo svoju poslovnu agilnost. Poljoprivredno-prehrambeni operateri, uz podršku UN-a, zabilježili su prosječno povećanje godišnjih prihoda od 22,5%.

Unaprijeđeni su kapaciteti svih aktera za zaštitu prirode i biodiverziteta. Zahvaljujući podršci UN-a tokom 2022. godine, zaštićena područja u zemlji su se povećala za 20.000 hektara.

© UNDP BiH

Otvoreno preko 900 radnih mjesta i 1.000 preduzeća podržano zahvaljujući EU4Business projektu.

Četvorogodišnji projekat ima za cilj podsticanje veće zaposlenosti i dugoročnog ekonomskog rasta kroz podizanje konkurentnosti i generisanje inovacija u poljoprivredi, turizmu i izvozno orijentisanim sektorima uz podršku preduzetništvu.

STRATEŠKI PRIORITET 2.

Kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita

Ishod 2. Do 2025. godine, stanovništvo ima koristi od inkluzivnijih i kvalitetnijih programa obrazovanja usmjerenih na vještine iz 21. vijeka za veću zapošljivost, blagostanje i aktivno učešće u društvu.

Usklađenost sa SDG-ima:

TIJELA UN-A

Ishod 2. koordiniraju **UNICEF** i **WHO**, objedinjujući time napore koje osiguravaju **ILO, IOM, UNDP, UNESCO, UNFPA, UNHCR** i **UN Women**.

BUDŽET (u USD)

Došlo je do iskoraka u obrazovnoj politici. Naime, svih 16 obrazovnih vlasti usaglasilo je [Izjavu opredjeljenja za transformaciju obrazovanja u BiH i usvojilo Smjernice za unapređenje online i kombinovanog učenja u obrazovnim sistemima u BiH u kontekstu kvalitetnog \(i\) inkluzivnog obrazovanja](#), utvrđujući time pravac za digitalnu transformaciju agende za obrazovanje u zemlji.

UN je proveo detaljno mapiranje IKT resursa u svih 2.061 škola i osigurao 1.400 računara za oko 27.800 učenika. Proširene su tehnološke inovacije u obrazovanju, sa obuhvatom preko 3.000 djece (od čega 1.600 djevojčica). Kako bi se spriječili gubici u učenju i minimizirao bilo kakav digitalni jaz, 229 najugroženijih učenika iz 100 osnovnih i srednjih škola širom BiH moći će pristupiti online i kombinovanom učenju uz korištenje standardizovane IKT opreme. U međuvremenu, uz podršku UN-a, u potpunosti su operacionalizovana dva visoko napredna sistema za upravljanje informacijama (jedan u Unsko-sanskom kantonu za osnovno i srednje obrazovanje i jedan u RS-u za visoko obrazovanje), a preko 2.500 nastavnika osnovnih i srednjih škola obučeno je u oblasti medijske i Informacijske pismenosti te online i kombinovanog učenja. Oko 13% nastavnika u BiH (od čega 70% žena) učestvovalo je u programima UN-a kako bi unaprijedili svoje pedagoške i digitalne vještine. Programi stručnog usavršavanja uvršteni su u službeno odobrene kataloge i obuhvatili oko 50.000

djece (preko 12% ukupnog broja djece u formalnom obrazovanju).

Edukativni televizijski program „Klinci naučnici“, fokusiran na društveni i emocionalni razvoj male djece, dostigao je više od milion pregleda na BHT1.

Mapiranje IKT resursa u svih 2.061 škola u BiH osiguralo **1.400 kompjutera** za 27.800 učenika, sa tehnološkim inovacijama u obrazovanju za 3.000 djece.

2.500 nastavnika osnovnih i srednjih škola obučeno u oblasti medijske i informacijske pismenosti i kombinovanog učenja.

50.000 djece korisnika programa profesionalnog razvoja.

TV program „Klinci naučnici“ dostigao

preko milion pregleda na BHT1

U cilju unapređenja kvalitete tehničkog stručnog obrazovanja i obuke (TVET) kapaciteti obrazovnih institucija u procesu digitalizacije osnaženi su kroz obuku 260 TVET nastavnika (166 žena), trenera i metodičara o učenju i kombinovanom učenju koji su učestvovali u e-Learning Laboratoriju o digitalnom TVET-u: Modularno kreiranje sadržaja i e-Pedagogija, te direktnom savjetovanju o digitalizaciji TVET kurikula. Rodno osjetljivi video snimci za potrebe profesionalne orijentacije sa ohrabrenjem za djecu da prate zanimanja iz nauke, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) dosegli su 12.290 učenika 9. razreda (6.003 djevojčice). Kreatori politika i nastavnici imali su koristi od studije UN-a pod nazivom „Vodeći principi za visokokvalitetno e-učenje i kombinovano učenje u TVET-u u Bosni i Hercegovini“ i „Nastava i nastavnička profesija u digitalnom svijetu – BiH“.

12.290 učenika devetog razreda

imalo koristi od rodno osjetljivih video snimaka za potrebe profesionalne orijentacije.

303 djece u pokretu učestvovalo u formalnom obrazovanju.

1.071 djece u pokretu učestvovalo u neformalnom obrazovanju.

U partnerstvu sa obrazovnim vlastima u Kantonu Sarajevo i Unsko-sanskom kantonu, UN je uključio 303 djece (od čega 102 djevojčice) u pokretu u formalno obrazovanje i omogućio neformalno obrazovanje u

okviru privremenih prihvatnih centara, uključujući kurseve jezika Akelius, podršku u učenju i nadoknadu za časove za 1.071 dijete (od čega 236 djevojčica). Obrazovne vlasti su dobile podršku u pružanju stručne obuke za 186 djece migranata i izbjeglica u prihvatnim centrima. Kako bi se osigurala inkluzija ukrajinske djece, u Međugorju su [djeci osigurani laptopi i školski pribor dok je za lokalnu školu osigurana IKT oprema](#), pored uspostavljanja centra za učenje za 30 ukrajinske djece izbjeglica (od čega 18 djevojčica) sa ukrajinskim online časovima, digitalnim sadržaj i platformama za učenje na daljinu. Osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita imale su pristup, dijelom kroz grantove za stručnu obuku, mogućnostima tehničkog i stručnog osposobljavanja, uključujući IT kurseve i kurseve za web developere, kako bi povećali svoje izgleda za lokalnu integraciju.

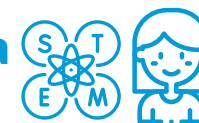
Uspostavljeno je osam novih [STEM laboratorija](#) u osnovnim školama, sa direktnim koristima za 1.000 učenika sa modernim multidisciplinarnim pristupom učenja koji je unaprijedio njihovo znanje i vještine. IT Girls, koji omogućava djevojčicama da ostvaruju karijere u STEM-u, proširio se na 405 adolescentkinja iz 29 škola. U cilju unapređenja kritičkog razmišljanja i soft vještina među mladima i odraslima, sa fokusom na najugroženije, UN je izradio metodologiju za obuke „Jačanje roditeljskih vještina“, osnažujući roditelje da postanu vršnjački edukatori i multiplikatori. Aktivnosti kritičkog razmišljanja, po metodologiji MovieQ-a i SMART Youth-a, obuhvatile su teme toksičnog maskuliniteta, medijske pismenosti, dijaloge sa demobilisanim borcima, pozorišne predstave, dijaloge u zajednici, lokalno vođene inicijative i participativno budžetiranje.

1.000 učenika uživa koristi

STEM laboratorija u osnovnim školama.

405 djevojčica osnaženo

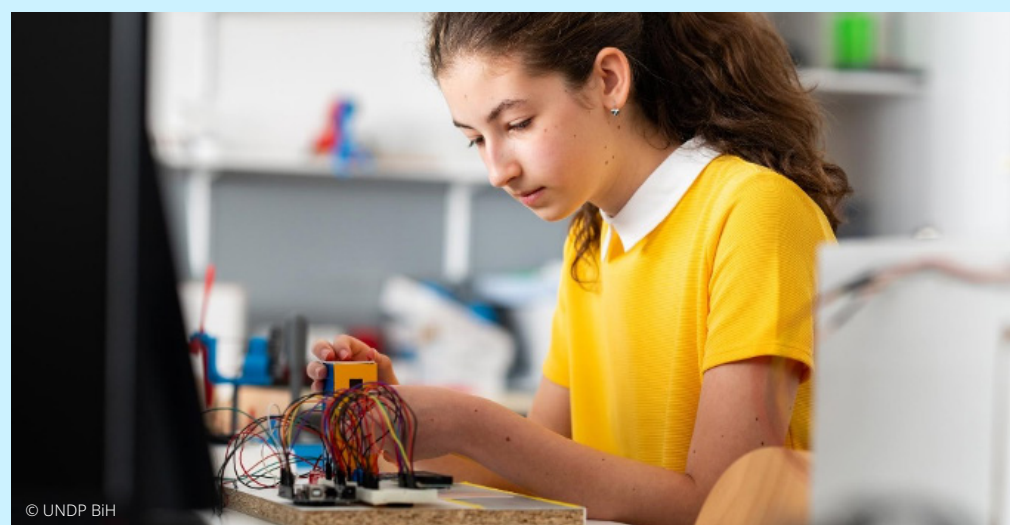
da ostvaruju karijere u STEM-u

Svečana primopredaja laptopa i školske opreme djeci iz Ukrajine održana je u Međugorju povodom Dana UN-a.

Iman i Lamija, djevojčice koje programiraju drugačiji svijet

Stigao je septembar i učenici se vraćaju u školske klupe. Nova školska godina donosi stare izazove i svijetle primjere dobre prakse, što ukazuje da su promjene moguće. Lamija i Iman, učenice devetog razreda osnovnih škola u Živinicama i Tešnju, govore o svom viđenju obrazovnog sistema u BiH i učenju iz svog iskustva.

Ishod 3. Do 2025. godine, stanovništvo ima pristup kvalitetnijim i inkluzivnijim sistemima zdravstvene i socijalne zaštite.

Usklađenost sa SDG-ima:

TIJELA UN-A

Ishod 3. koordiniraju **UNICEF i WHO**, objedinjujući time napore koje osiguravaju **IOM, UNDP, UNFPA, UNHCR, UNODC.**

BUDŽET (u USD)

dravstveni sistemi u Bosni i Hercegovini uspješno su se transformirali iz namjenskog odgovora na integraciju usluga COVID-19 (testiranje, vakcinacija i zdravstvena zaštita) u postojeće zdravstvene i javno-zdravstvene sisteme. Nadzor za SARS-CoV-2 integrisan je sa nadzorom za gripu i respiratorni sincijski virus, a gotovo svaka bolnica ima posebno odjeljenje za izolaciju. Imenovani komunikacijski timovi u Ministarstvu zdravlja i Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i Republike Srpske (RS) bolje su opremljeni da odgovore na opasnosti po javno zdravlje, te imaju dodatne stručnjake za komunikaciju kako bi osigurali učinkovitiji obuhvat javnosti, a njihovo znanje je integrisano u sektore javnog zdravlja. Uspostavljeni su i unaprijeđeni kapaciteti i protokoli za testiranje i sekvencioniranje za realizaciju na redovnoj osnovi uz podršku UN-a, imajući u vidu da brz i efikasan odgovor na bilo koju opasnost po javno zdravlje u velikoj mjeri zavisi od pouzdanih sistema ranog otkrivanja i upozoravanja.

Ulaganje UN-a u obnovu sistema rashladnog lanca u BiH doprinijela je jačanju zdravstvenog sistema, sa 31 frižiderom za skladištenje vakcina, jedanaest agregata i tri hladnjače isporučene zdravstvenim institucijama širom zemlje. UN je podržao javne informativne **kampanje kojima se promoviše imunizacija, sa obuhvaćenom publikom od preko 1,6 miliona.** Nadalje, direktno je ostvaren kontakt sa 518 pripadnika **vjerskih zajednica** (od čega 233 žena), a putem njih, i sa još i mnogo više. UN je omogućio vakcinaciju 357 romske djece i edukaciju 2.294 roditelja (1.277 majki). Uz podršku UN-a, izrađen je novi multisektorski program ranog razvoja djece 2022-2028. godine u RS-u, te usvojen u novembru 2022. godine. U cilju osiguranja optimalnih praksi kod ishrane za novorođenčad, provedena je obuka za 300

pedijatara i ginekologa u 15 opština/općina. Inicijativa za školske i predškolske ustanove sa prilagođenom ishranom nastavila se i 2022. godine, educirajući 2.500 djece predškolskog i 1.200 školskog uzrasta o važnosti zdrave prehrane. UN je udružio sredstva sa FBiH za program pregleda vida, sa obuhvatom od preko 9.000 djece u svim predškolskim ustanovama.

Kampanje imunizacije obuhvatile publiku od preko 1.6 miliona.

357 romske djece vakcinisano.

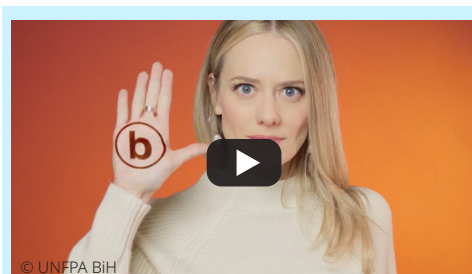
300 pedijatara i ginekologa obučeno.

2.500 i **1,200** djece predškolskog i školskog uzrasta

educirano o važnosti zdrave ishrane.

Oba entiteta su dobila podršku u izradi Strategije socijalne i dječje zaštite koja će biti usvojena 2023. godine, u skladu sa Okvirom SDG-a u BiH. Reforma

procjene stepena invaliditeta proširena je u Unsko-sanskom kantonu i RS-u, a njen uspjeh je nastavljen u dva pilot kantona gdje je Hercegovačko-neretvanski kanton primijenio novi pristup procjenama djece sa smetnjama u razvoju, a Zeničko-dobojski usvojio novi podzakonski akt. Resorna ministarstva u RS-u i FBiH usvojila su službeni plan i program za obuku za superviziju, što je značajan napredak u jačanju kadrova u oblasti socijalnih usluga u BiH. Izrađene su smjernice o zaštiti djece u FBiH i razvijeni mehanizmi upućivanja, čime se smanjuje rizik od zlostavljanja i eksploatacije u domovima za nezbrinutu djecu u privremenim prihvatnim centrima. Uz podršku UN-a, usluge mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške su direktno osigurane za 5.518 djece (od čega 2.672 djevojčica), uključujući lično ili putem telefona ili online savjetovanja. Adolescentice su bile primarni korisnici usluga linije Plavog telefona, a oko milion ljudi je informisano o ovim uslugama, uključujući 600.000 djece i staratelja.

Video: UN predstavio bodyright, novi simbol „zaštićenih autorskih prava“ u pozivu na zaštitu od digitalnog nasilja

5.518 djece
korisnika usluga mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške.

Jedan milion informisan

o ovim uslugama, uključujući 600.000 djece i staratelja

Za preživjele žrtve rodno zasnovanog i seksualnog nasilja u sukobima, UN je unaprijedio pristup njezi i podršci kroz jačanje kapaciteta 118 (od čega 63 žene) medicinskih stručnjaka u FBiH, uključujući poboljšanje procesa upućivanja. **Oснаženi su kapaciteti 79 donosioca odluka sa svih nivoa uprave** u zagovaranju poboljšanja zaštite od **nasilja nad ženama na internetu**. UN je unaprijedio kapacitete Kantona Sarajevo za provedbu **programa vakcinacije djevojaka od 11 do 26 godina protiv humanog papiloma virusa (HPV)** te kapacitete u FBiH i RS-u za izradu programa vakcinacije protiv HPV-a na entitetskom nivou. U cilju boljeg pristupa edukacijama o zdravim životnim stilovima, UN je udružio snage sa ministarstvima obrazovanja u FBiH i RS-u kako bi imali adekvatan nastavni materijal za **sveobuhvatno seksualno obrazovanje**. U međuvremenu, UN je uspostavio partnerstvo s Vladom Kantona Sarajevo kako bi osigurao da 7.000 djevojčica u 36 srednjih škola **ima pristup besplatnim higijenskim ulošcima** i pouzdanim informacijama o menstrualnom zdravlju putem **materijala za podizanje svijesti**. Značajno je osnažen sistem prevencije nasilja nad ženama, kako na državnom, tako i na lokalnom nivou, kroz podršku u formiranju 25 multisektorskih timova. Izrađeno ili ažurirano najmanje 15 lokalnih protokola u skladu sa odredbama Istanbulske konvencije. Ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH usvojilo je **novi standardizovani pristup policijskom odgovoru na nasilje nad ženama i nasilje u porodici**. U međuvremenu, Gender centar Republike Srpske izradio je Opšti protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici, koji je potpisalo šest ministarstava.

7.000 djevojčica u 36 srednjih škola

ima pristup besplatnim higijenskim ulošcima i pouzdanim informacijama o menstrualnom zdravlju.

Uspostavljeno 25 multisektorskih timova te izrađeno i ažurirano 15 lokalnih protokola kao dio sistema

prevencije nasilja nad ženama.

Postupak registracije djece u Privremenom prihvatnom centru Ušivak.

U 2022. godini, preko 5.513 djece dobilo je pomoć u prihvatnim centrima za migrante i tražioce azila u BiH, uključujući 3.532 djece bez pratnje i razdvojene djece. U porodično orijentisanim centrima kao što je Ušivak u Kantonu Sarajevo, UN je nastavio da vodi kutak za majke i bebe, gdje je tokom godine pruženo 3.177 usluga porodicama.

UN je omogućio pristup uslugama prevencije i vakcinacije protiv COVID-19 za migrante, tražioce azila i izbjeglice u prihvatnim centrima širom BiH. Tokom 2022. godine, vakcinisano je 387 migranata protiv COVID-19, čime je ukupan broj migranata u zemlji koji su primili takvu vakcinu porastao na 1.445. Osim toga, organizacija je doprinijela efikasnijem odgovoru zdravstvenih vlasti u zemlji na COVID-19 renoviranjem medicinskog laboratorija u Mostaru, koji ima ključnu ulogu u dijagnostičkim procedurama kod COVID-19 slučajeva za građane i migrante. UN je 2022. godine podržao više od 3.500 djece u pokretu u BiH u bliskoj saradnji sa Ministarstvom sigurnosti, Službom za poslove sa strancima, kantonalnim ministarstvima socijalne zaštite i centrima za socijalni rad, kao i drugim partnerima u osiguranju obrazovnih, zdravstvenih i usluga zaštite, uključujući zakonsko starateljstvo, upravljanje slučajevima i usluge mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške za 2.899 djece (od čega 428 djevojčica), uključujući 2.138 djece bez pratnje (od čega 75 djevojčica). U međuvremenu, UN je osigurao odjeću i obuću za 1.076 djece, dok je ukupno 662 djece i novorođenčadi (od čega 311 djevojčica) koristilo usluge u vezi ishrane, uključujući savjetovanje o rastu djeteta i dojenje podršku roditeljima u privremenim prihvatnim centrima. Zajedno sa relevantnim vlastima, UN je osnažio migrante žrtve sa Bliskog istoka, Azije, Afrike i Ukrajine u privremenim prihvatnim centrima u Unsko-sanskom i Kantonu Sarajevo (uključujući 549 preživjelih žrtava rodno zasnovanog nasilja) u cilju

prevazilaženja izazova mentalnog zdravlja, povećanja kompetencija te vještine ali i generalno razvijali lične mehanizme suočavanja. Osim toga, pogođenoj populaciji je omogućeno obrazovanje, sredstva za održavanje lične higijene i usluge za njihovo bolje seksualno i reproduktivno zdravlje, pomažući u održavanju zdrave trudnoće za 178 žena.

Pružanje usluga zaštite seksualnog i reproduktivnog zdravlja ženama i djevojkama migrantima i izbjeglicama

„Pokušavam uspostaviti neku vezu sa svim svojim pacijentima, jer cijeni njihovo povjerenje. Svaka pacijentica je ostavila neki utisak, a posebno žene i djevojke migrantice i izbjeglice jer sa mnom podijele svoje životne priče, ponekad se dotaknemo i jako osjetljivih tema. Nažalost, najčešće se radi o djevojkama i ženama koje su doživjele neke traume u smislu seksualnog zlostavljanja. Kada steknete povjerenje osobe koja je preživjela nešto tako strašno, to se ne može zaboraviti.“, kaže dr. Lubić.

Usluge mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške osigurane za

3.500 djece u pokretu

pored obrazovnih, zdravstvenih i usluga zaštite, uključujući zakonsko starateljstvo i upravljanje slučajevima

Migrantima u privremenim prihvatnim centrima, uključujući

549 i **178**

žrtava rodno zasnovanog nasilja

trudnica

osigurana edukacija, sredstva za ličnu higijenu i usluge koje unapređuju njihovo seksualno i reproduktivno zdravlje.

STRATEŠKI PRIORITET 3

Uprava i vladavina prava sa ljudima u fokusu

Ishod 4. Do 2025. godine, stanovništvo doprinosi i uživa koristi od odgovornijih i transparentnijih sistema upravljanja koji pružaju kvalitetne javne usluge i osiguravaju vladavinu prava.

Usklađenost sa SDG-ima:

TIJELA UN-A

Ishod 4. koordiniraju **UNESCO** i **UN Women**, objedinjujući time napore koje osiguravaju **IOM, ILO, UNDP, UNDRR, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC** and **WHO**.

BUDŽET (u USD)

UN je nastavio podržavati vlasti u naporima da se Okvir SDG-a za BiH pretoči u strategije, te da započnu lokalizaciju i izradu Okvira za finansiranje i finansijskih instrumenata za SDG-e, dajući prioritet energetici, digitalizaciji i istraživanju i razvoju kao oblastima s najvećim potencijalom održivog ulaganja. Sada petnaest institucija izdvaja sredstva za programe rodne ravnopravnosti i koristi podatke razvrstane po spolu u statistici. U međuvremenu, 36 predstavnika iz trinaest institucija na različitim nivoima uprave u BiH, FBIH i Brčko distrikta povećalo je svoje kapacitete za integrisanje rodne komponente u programiranje Instrumenta pretprijetne pomoći IPA III.

U cilju jačanja odgovornosti obrazovnih vlasti u BiH za postizanje ciljeva u okviru SDG 4, UN je podržao jačanje kapaciteta [statističkih institucija i obrazovnih vlasti, omogućavajući prikupljanje pouzdanijih i kvalitetnijih statističkih informacija](#), čime se unapređuje planiranje politika i raspodjela budžetskih sredstava u sektor obrazovanja u skladu sa domaćim i međunarodnim zahtjevima. Štaviše, unaprijeđena je [kvaliteta podataka za klasifikaciju programa i oblasti obrazovanja u skladu sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom ISCED-F 2013](#). Od sada je svim obrazovnim institucijama omogućeno da izvještavaju o svojim aktivnostima koristeći digitalne platforme razvijene na osnovu međunarodno uporedivih indikatora, informišući planiranje politika i raspodjelu budžeta koji su ključni za postizanje Ciljeva održivog razvoja u kontekstu obrazovanja. UN je osnažio kapacitete

Grada Banja Luke u postizanju demografske otpornosti i osiguranju javnih usluga koje umanjuju efekte demografskih promjena na društveni i ekonomski razvoj. Štaviše, kapaciteti statističkih institucija su osnaženi da razumiju i analiziraju implikacije promjene starosne strukture na fiskalnu održivost socijalnih programa, akumulaciju fizičkog i ljudskog kapitala, ekonomski rast i podršku porodice djece, mladima i starijim osobama. Zahvaljujući [istraživanju UN-a](#), kreatori politika, privatni sektor i organizacije civilnog društva su unaprijedili znanje kako bi se pozabavili efektima smanjenja stanovništva i starenja na pružanje javnih usluga.

Izrađen je okvirni sistem praćenja implementacije ključnih međunarodnih i domaćih normativnih standarda u konsultacijama sa 20 institucija vlasti sa nivoa FBIH, RS i BiH, tri rodna institucionalna mehanizma i 18 organizacija civilnog društva, u odgovoru na preporuke Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena o uspostavljanju mehanizma za praćenje nedostataka. Ukupno 34 predstavnika iz 19 ministarstava finansija/financija na nivou BiH, FBIH, RS i Kantona Sarajevo, te 30 predstavnika dvanaest jedinica lokalnih samouprava unaprijedili su svoje znanje o rodno odgovornom budžetiranju.

Neprijavljeni radnici u RS-u sada mogu imati koristi od jačanja kapaciteta inspekcija rada zahvaljujući [regionalnim smjernicama ILO-a](#) o radu na crno i osiguranja opreme za implementaciju. Unaprijeđen

© UN Women BiH/Edita Miftari

Predstavnici ministarstava finansija/financija su kroz ciljne radionice unaprijedili svoje znanje o tome na koji način javno budžetiranje utiče i može doprinijeti rodnoj ravnopravnosti.

je učinak Agencije za mirno rješavanje radnih sporova RS-a, kao i entitetskog Ekonomsko-socijalnog savjeta/vijeća kroz primjenu web aplikacija za mjerenje učinka, dok radnici i poslodavci uključeni u radne sporove mogu imati koristi od unaprijeđenih vještina kod 19 medijatora nakon obuke u oblasti medijacije.

UN je unaprijeđio digitalne mogućnosti u javnom sektoru, što je rezultiralo pružanjem e-usluga za građane i privatni sektor. U 2022. godini, 76,69% stanovništva u 29 partnerskih jedinica lokalne samouprave imalo je koristi od bolje kvalitete vodosnabdijevanja, a 36,39% od pristupa boljim sanitarnim uslugama. Organizacija je podržala prvi Portal otvorenih podataka u Gradu Prijedoru, te doprinijela boljim zdravstvenim uslugama u 51 zdravstvenoj ustanovi kroz nabavku oko 280.000 komada ključne medicinske opreme i potrepština za COVID-19. U 2022. godini, uz podršku UN-a,

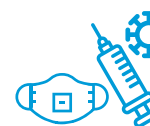
agencije za provođenje zakona uništile su preko **2.400 komada malog i lakog naoružanja i zbrinuli 41 tonu nesigurne složene municije**.

76,7% stanovništva

u 29 partnerskih jedinica lokalne samouprave imalo je koristi od bolje kvalitete vodosnabdijevanja i

36,4% od pristupa boljim sanitarnim uslugama.

51 zdravstvena ustanova dobila **280.000 komada**

ključne medicinske opreme i potrepština za COVID-19.

© UNDP BiH

Uništeno **2.400 komada** malog naoružanja i zbrinuta **41 tona** nesigurne složene municije.

UN je opremio **17 pravosudnih institucija sa prostorijama za saslušanje prilagođenim djeci**, obuhvativši na taj način sva tužilaštva koja rade na maloljetničkim predmetima u BiH, nakon što je Visoko sudsko i tužilačko vijeće usvojilo Minimalne standarde opremanja i korištenja prostorija za saslušanje djeteta svjedoka. Unaprijeđena je zaštita interesa i dobrobiti djece u sudskim postupcima kroz obuku preko 300 sudija i tužilaca u tretmanu djece u doticaju s pravosuđem na način koji je prilagođen djeci. Preko 21.000 djece školskog uzrasta uključeno u dalje proširenje programa sekundarne prevencije u školama u saradnji sa ministarstvima obrazovanja Unsko-sanskog kantona i Kantona 10. Pokrenute su sheme socijalnog preduzetništva i integrisanog upravljanja slučajevima na deset lokacija, sa direktnim koristima za 797 osoba (od čega 432 žene), uključujući 492 djece i mladih (od čega 229 ženskog spola).

17 pravosudnih institucija opremljeno

sa prostorijama za saslušanje prilagođenim djeci.

300 sudija i tužilaca obučeni za postupanje s djecom u doticaju s pravosuđem na način prilagođen djeci.

21.000 djece

školskog uzrasta uključeno u dalje proširenje programa sekundarne prevencije u školama.

UN je osigurao podršku za 48.051 migranta da pristupe skloništu, prehrambenim i neprehrambenim artiklima, vodosnabdijevanju, sanitarnim i higijenskim uslugama (engl. WASH), individualnoj pomoći i upućivanju na specijalizovane službe u pet privremenih prihvatnih

© IOM BiH

Osigurane interaktivne informativne sesije o pravnoj pomoći za migrante i tražioce azila u privremenim prihvatnim centrima. UN je 2022. godine pokrenuo seriju informativnih sesija o pravnoj pomoći na arapskom, farsiju, paštu, urdu i engleskom jeziku, na kojima je 100 migranata i tražilaca azila dobilo informacije o svojim pravima i obavezama. Zaštita prava migranata i tražilaca azila ključna je za rad UN-a u privremenim prihvatnim centrima širom BiH.

centara. Unaprijeđeni su smještajni kapaciteti (4.592 kreveta) zahvaljujući zajedničkim naporima UN-a, domaćih organa i partnerskih organizacija.

Izvan privremenih prihvatnih centara, 8.415 migranata iz ranjivih kategorija dobilo je informacije, upućivanje i siguran transport kroz proširenje rada mobilnih timova UN-a. Uz podršku UN-a, više od 3.000 pojedinaca, uključujući i one kojima je potrebna međunarodna zaštita, pristupilo je informacijama o azilu ili koristilo besplatnu pravnu pomoć, ili oboje. Štaviše, prevencija i odgovor na seksualno i rodno zasnovano nasilje unaprijeđeno je sa fokusom na potrebe prisilno raseljenih, također i kroz jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i sigurnih kuća koje rade sa tražiocima azila i izbjeglicama. Ministarstvo sigurnosti, uz podršku UN-a, izradilo je plan tranzicije za podršku odgovoru

nivoa BiH na migracije, uz veće domaće vlasništvo u koordinaciji i upravljanju informacijama, pružanju zdravstvenih usluga, registraciji i skriningu ranjivosti.

Temeljem Skopske deklaracije UN i BiH su iznova potvrdili svoju zajedničku predanost radu na sveobuhvatnim i održivim pristupima orijentisanim na rješenja, a u cilju efikasnog upravljanja migracijama.

© UNICEF BiH

Video: Obuka za sudije i tužioce za postupanje prilagođeno djeci u doticaju sa pravosuđem

48.051 migranata ostvarilo pristup

skloništu, prehrambenim i neprehrambenim artiklima, uslugama vodosnabdijevanja, sanitarnim i higijenskim uslugama, te dobilo individualnu pomoć i upućivanje na specijalizovane službe u pet privremenih prihvatnih centara.

8.415 migranta iz ranjivih kategorija izvan privremenih prihvatnih centara **dobilo podršku** kroz prošireni rad mobilnih timova UN-a.

3.000 osoba ostvarilo pristup **besplatnoj pravnoj pomoći.**

STRATEŠKI PRIORITET 4

Angažiranje građana i zajednice za socijalnu koheziju

Ishod 5. Do 2025. godine postoji snažnije međusobno razumijevanje, poštovanje i povjerenje među pojedincima i zajednicama.

Usklađenost sa SDG-ima:

TIJELA UN-A

Ishod 5. koordiniraju **IOM i UNFPA**, objedinjujući time napore koje osiguravaju **ILO, UNDP, UNESCO, UNHCR, UNICEF i UN Women**.

BUDŽET (u USD)

Kako bi podržale zajednice i lokalne vlasti u izgradnji održivih kapaciteta, vještina i alata za jačanje društvene kohezije i izgradnje mira u Bosni i Hercegovini, UN je nastavio da se oslanja na programe za osnaživanje lokalnih zajednica, uključivanje građana i civilnog društva u lokalni razvoj i promovisanje inkluzivnog dijaloga. Uz podršku UN-a, i sa fokusom na isključene grupe stanovništva i mlade, preko 3.000 pojedinaca (od čega 800 žena) bilo je proaktivno uključeno u više od 170 građanskih foruma i javnih konsultacija za inkluzivnu identifikaciju lokalnih prioriteta i donošenje odluka. UN je 2022. godine angažovao više od 100 javnih institucija i 30 organizacija civilnog društva i preko 3.500 mladih kako bi podstakli učešće građana i izgradnju povjerenja. UN je podržao jačanje i rad Forumu žena za razvoj, kao participativnog mehanizma većeg broja aktera za zajedničko djelovanje ka rodnoj ravnopravnosti.

3.000 osoba, sa fokusom na ugrožene grupe, uzelo učešća u

preko 170 foruma građana i javnih konsultacija

ili u inkluzivnom utvrđivanju lokalnih prioriteta i donošenju odluka.

2.200 mladih ljudi -

agenata promjene koji učestvuju u inicijativama na nivou zajednice u promociji dijaloga, socijalne kohezije i uvažavanje različitosti.

71 Romkinja podržano u pristupu

obrazovanju, socijalnim uslugama, zdravstvu, ličnoj dokumentaciji i stanovanju.

UN je uložio napore u partnerstvo sa bh. institucijama i zajednicama kako bi osnažio lokalne usluge i podržao socijalnu koheziju, posebno u zajednicama koje zbrinjavaju migrante, gdje je više od 1.680 osoba, bilo lokalnog stanovništva, migranata ili tražilaca azila, učestvovalo u aktivnostima na poticanju inkluzije i različitosti. Nadalje, 171 Romkinja dobila je podršku u pristupu obrazovanju, socijalnim uslugama, zdravstvu, ličnim dokumentima i stanovanju. Pored toga, kao rezultat zagovaranja i napora na izgradnji kapaciteta, po prvi puta dva ključna dokumenta politika su rodno

© UN Women BiH/Asim Bešlija

Snježana Mirković je predsjednica Udruženja „Romani Čej“ (Romkinja) u Prnjavoru, koje je osiguralo program ekonomskog osnaživanja, omogućivši za 20 Romkinja da izrade poslovne planove. „Romani Čej“ pomaže i u obrazovanju djece, osiguravajući školski pribor i humanitarnu pomoć za žene u stanju potrebe.

osjetljiva i odražavaju potrebe Romkinja: Akcioni plan BiH za socijalno uključivanje Roma i Romkinja (2021–2025) i Akcioni plan za inkluziju Roma i Romkinja u Tuzli (2023–2026).

UN je tokom cijele godine nastojao podržati mlade da postanu pokretači promjena. Više od 2.200 mladih ljudi bilo je direktno uključeno u 18 dijaloga u zajednici širom zemlje i vodili su razradu 50 **inicijativa zajednice** za promociju pozitivne uloge mladih. UN je izgradio kapacitete 350 omladinskih lidera za razvoj djelotvornih rješenja u smislu politika za neka od najhitnijih pitanja ljudskih prava u BiH. Paralelno, organizacija je izgradila i kapacitete savjeta/vijeća mladih za izgradnju povjerenja i društvene kohezije. UN je podržao osnivanje jednog novog omladinskog udruženja u Zvorniku koje je integrisano u omladinsku strukturu RS-a, osiguravajući zastupljenost regije Birač u Savjetu mladih ovog entiteta. Osim toga, UN je podržao osnivanje nove službe za mlade u Zeničko-dobojskom kantonu koja omogućava mladima da

pristupe informacijama online i traže podršku za zapošljavanje, stipendije i volonterstvo.

UN je nastavio osnaživati mlade ljude da kritički razmišljaju o informacijama i korištenju digitalnih alata kroz koncept medijske i informacijske pismenosti te dao doprinos u usvajanju **Strategije medijske i informacijske pismenosti Vlade Kantona Sarajevo** i izradi Smjernica za medijsku i informacijsku pismenost u BiH. U saradnji sa obrazovnim vlastima u RS-u i Hercegovačko-neretvanskom i Kantonu Sarajevo, UN je podržao jačanje kompetencija kod medijske i informacijske pismenosti za 464 nastavnika i dugoročnu integraciju medijske, informacijske i digitalne pismenosti u 87 osnovnih i srednjih škola. UN je saradivao sa sarajevskim Mediacentrom na publikaciji **Regulacija štetnog sadržaja na internetu u Bosni i Hercegovini: Između slobode izražavanja i štete po demokratiju**, odnosno studije temeljene na mapiranju važećih pravnih alata za rješavanje nezakonitog i potencijalno štetnog

sadržaja. Multidisciplinarna kreativna grupa iz cijele zemlje imala je koristi od izvještaja o pregledu kampanja tako što je dobila preporuke za nove edukativne i zabavne prototipove koji trebaju osigurati nepristrasnu percepciju migranata i migracija.

O snažene kompetencije 464 nastavnika

za integrisanje medijske, informacijske i digitalne pismenosti u preko 89 škola

UN je nastavio da podržava osnaživanje civilnog društva, posebno mladih u zemlji, kao i širom Zapadnog Balkana. Skoro 6.000 osoba (od čega 52% žena; predstavnici ranjivih grupa u zajednici uključujući starije, osobe i djecu sa invaliditetom) koristilo je socijalne usluge koje pružaju lokalne organizacije civilnog društva na lokalnom nivou.

U cilju osnaživanja civilnog društva, posebno mladih u zemlji, UN je radio sa

100 javnih institucija | **30** OCD-a | **3,500** mladih

6.000 osoba

uživalo koristi socijalnih usluga koje su pružile organizacije civilnog društva na lokalnom nivou.

UN je u partnerstvu s lokalnim organizacijama osmislio i isporučio edukativne materijale i prilike za izgradnju vještina, fokusirajući se na vještine mladih u društvenim inovacijama, preduzetništvu i društvenim kampanjama sa ciljem povećanja angažmana građana

i doprinoseći jačanju društvene kohezije. Inicijative su okupile mlade iz različitih dijelova BiH da osmisle i razviju rješenja za identifikaciju problema u svojim lokalnim zajednicama i angažuju se s lokalnim vlastima, organizacijama i širom zajednicom. Ukupno **150 adolescenata i mladih završilo je program izgradnje vještina i obuhvatilo preko 700 vršnjaka svojim kampanjama mladih u lokalnim zajednicama.**

150 adolescenata i mladih završilo

program izgradnje vještina i obuhvatilo preko 700 vršnjaka svojim kampanjama mladih u lokalnim zajednicama.

Radeći na regionalnom okviru odozdo prema gore u cilju socijalne kohezije, otpornosti zajednice i osnaživanja, tim UN-a u BiH je također podržao vlasti i zajednice u unapređenju inkluzivnog procesa izgradnje mira i pomirenja. UN je osnažio interne kapacitete Ministarstva vanjskih poslova BiH za diplomatski rad i zagovaranje za promociju mira i pozicioniranje BiH kao izvoznika sigurnosti. Organizacija je također unaprijedila kapacitete 120 zakonodavaca, donosilaca odluka i predstavnika gradskih uprava iz BiH i drugih zemalja istočne Evrope i centralne Azije da osmisle politike za uključivanje mladih u socioekonomske i političke živote njihovih zajednica i unaprijede socijalnu koheziju i stabilnost.

Unaprijeđeni kapaciteti 120 zakonodavaca, donosilaca odluka i predstavnika gradskih uprava

za kreiranje

politika za integraciju učešća mladih i poboljšanje društvene kohezije.

Tri krova mladih u Bosni i Hercegovini (Savjet mladih RS, Vijeće mladih FBiH i Vijeće mladih Distrikta) potpisala su sporazum o saradnji i dala zajedničku izjavu prema državnim organima.

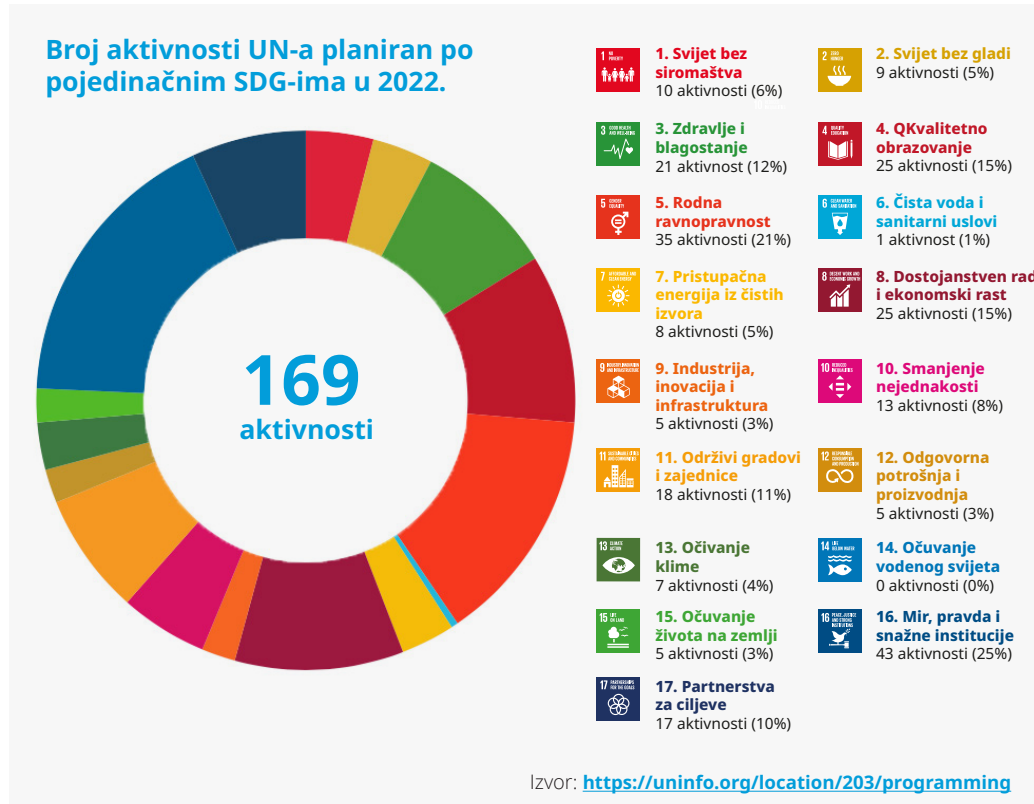

U cilju promocije učešća mladih u donošenju odluka, UN je osnažio 300 mladih u kreiranju politika i javnom zagovaranju.

PARTNERSTVA I AGENDA 2030.

Nakon formalnog usvajanja Okvira SDG-a u Bosni i Hercegovini koji je uspostavio prvu, cjelodržavnu stratešku viziju održivog razvoja u više od decenije, 2022. godine, UN je nastavio svoje partnerstvo s Vijećem za Ciljeve održivog razvoja u BiH i drugim vlastima na unapređenju implementacije Agende 2030. Fokus ovog rada je bio na integrisanju SDG-a u procese strateškog planiranja na nivou lokalnih samouprava. Osim toga, uz podršku Fonda za SDG-e, izrada Procjene finansiranja razvoja pružila je prvu polaznu osnovu o tome kako privatne i javne investicije mogu unaprijediti ostvarivanje SDG-a, omogućavajući koherentnije i održivije finansiranje razvoja za ubrzani razvoj zemlje.

U decembru 2022. godine, nakon zahtjeva Vijeća ministara, generalni sekretar UN-a proglasio je Bosnu i Hercegovinu kvalifikovanom za kontinuiranu podršku iz Fonda za izgradnju mira generalnog sekretara UN-a. Potvrda kvalifikovanosti predstavljala je priznanje rastućem partnerstvu između BiH i međunarodne zajednice u nastojanjima da se održi mir i socijalna kohezija. U partnerstvu sa „Kvartetom“ (Vijeće Evrope, EU, Organizacija za evropsku sigurnost i saradnju (OSCE) i UN), ušlo se u nove intervencije za podršku međuetničkoj saradnji unutar i između zajednica. U odgovoru na zahtjev bh. vlasti, usred sve većih izazova vezanih za pandemiju COVID-19, rat u Ukrajini i stagnirajući ekonomski rast, UN je udružio napore sa EU i međunarodnom finansijskim institucijama u podršku vlastima na izradi inicijative za socioekonomske reforme. Osmišljen je reformski paket sa ciljem osiguranja usklađenog okvira za cijelu zemlju o ključnim reformskim prioritetima i jačanje odgovornosti BiH i fokusiranje na socioekonomske reforme u naredne četiri godine u skladu sa domaćim potrebama i međunarodnim sporazumima, uključujući proces pristupanja EU.

U skladu sa Strategijom generalnog sekretara UN-a za suzbijanje govora mržnje, UN u Bosni i Hercegovini je usvojio akcioni plan za suzbijanje ovog fenomena. Na prvi Međunarodni dan borbe protiv govora mržnje, Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH, Centralna izborna komisija, Regulatorna agencija za komunikacije i Agencija za ravnopravnost spolova pri Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice potpisali su obećanje kojim potvrđuju svoju opredijeljenost u

borbi protiv govora mržnje i diskriminacije kroz svoje nadležnosti. U saradnji sa ovim institucijama, UN je izradio i objavio informativni pregled na temu govora mržnje i organizovao konferenciju o građanskom prostoru, okupivši brojne aktere civilnog društva iz cijele zemlje i druge zainteresovane strane, te objavio izvještaj o sigurnosti novinara i pristupu informacijama.

U pripremama za Samit o transformaciji obrazovanja 2022. godine, uspostavljeno je sveobuhvatno partnerstvo sa 16 ministarstava obrazovanja, akademskom zajednicom, organizacijama civilnog društva, udruženjima roditelja i roditelja djece sa smetnjama u razvoju s ciljem preispitivanja statusa obrazovanja u zemlji nakon pandemije COVID-19 te utvrđivanja ključnih zajedničkih potreba i prioriteta. Jedan od ključnih rezultata je i usvajanje Izjave opredjeljenja za Samit o transformaciji obrazovanja, kao prvog zajedničkog stava cijele zemlje o obrazovnim politikama u posljednjih dvadeset godina.

U 2022. godini, uspostavljeno je novo partnerstvo s Vladom Japana, sa ciljem podrške pravедnoj i zelenoj tranziciji u BiH, a koje je testiralo skalabilni plan za niskougličnu ekonomiju radeći sa 20 kompanija koje intenzivno koriste ugljen na implementaciji mjera dekarbonizacije. U nastojanju da se unaprijede zajednice otporne na okoliš i klimatske promjene u BiH, izgrađeno je partnerstvo sa Biotehničkim fakultetom Univerziteta u Bihaću, uz učenike srednjih škola i studenata i Grad Bihać, za podršku biohemijskim i laboratorijskim analizama uzoraka iz rijeke Une i postavljanje plutajućih ostrva za fitoremedijaciju i procjenu uticaja na kvalitetu vode.

U oblasti smanjenja rizika od katastrofa, UN u Bosni i Hercegovini je uspostavio partnerstvo sa pružaocima socijalnih usluga u socijalnoj i dječijoj zaštiti, obrazovanju i zdravstvu, u cilju podrške modelu smanjenja rizika od katastrofa zasnovanom na ranjivosti i povećanim ulaganjima u deset ciljanih lokalnih zajednica. Proširenjem partnerstva sa Razvojnog bankom Vijeća Evrope, kao međunarodnom finansijskom institucijom,

uznapredovala je izgradnja prvog naučno-tehnološkog parka u zemlji, što je omogućilo doprinos ključne infrastrukture u povezivanju nauke, inovacija i održivog ekonomskog rasta. Partnerstva sa

© UNDP BiH
Simulacijske vježbe smanjenja rizika od katastrofa u Prijedoru

privatnim sektorom su također proširena, posebno s telekomunikacijskim kompanijama (kako bi se unaprijedila digitalna ekonomija), kao i sa rastućom mrežom poslovnih lidera u oblasti SDG-a koji promovišu održive ekonomske principe.

Oslanjajući se na široko utemeljena partnerstva sa vlastima, lokalnim samoupravama, malim poljoprivrednicima, grupama proizvođača i zajednicama, izrađen je popis preko 60 tradicionalnih prehrambenih proizvoda s potencijalom geografske oznake, što je dodatno doprinijelo razvoju gastroturizma u 42 ruralna naselja. Saradnja sa Muzejom savremene umjetnosti RS kroz inicijativu EARN primijenila je digitalne tokene (NFT) za stvaranje poslovnih prilika za 20 umjetnica otvaranjem pristupa globalnom tržištu korištenjem NFT-a i blockchain tehnologije, pomažući malim umjetničkim obrtima da izbjegnju skupe tradicionalne galerije, izloge i muzeje i prodaju direktno zainteresovanim kupcima.

U partnerstvu sa ministarstvima nadležnim za socijalnu politiku i udruženjima socijalnih radnika, izrađene su entitetske strategije socijalne i dječje zaštite za period 2023-2027. Obuhvaćajući različite sisteme za identifikaciju porodica u riziku i poboljšanje ciljanja usluga i socijalne zaštite koja reaguje na udare, ove strategije, nakon njihovog skaliranja, imat će značajan uticaj na smanjenje siromaštva. Ovim partnerstvom proširena je i reforma procjene dječjeg invaliditeta, zamjenom sistema medicinske klasifikacije kroz funkcionalnu procjenu u Unsko-sanskom kantonu i RS-u, pilotiran novi pristup procjeni djece sa smetnjama u razvoju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu i osigurano usvajanje novog podzakonskog akta u Zeničko-dobojskom kantonu. Obučeno je 270 stručnjaka iz oblasti socijalne zaštite, obrazovanja i zdravstva za primjenu novih podzakonskih akata u dva pilot kantona, a 100 stručnjaka iz RS-a za primjenu Međunarodne klasifikacije funkcionisanja, onesposobljenosti i zdravlja.

UN u BiH su 2022. godine podržale Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, uz konsultacije sa preko 20 vladinih institucija, u pripremi dobrovoljnog nacionalnog izvještaja BiH za srednjoročnu reviziju implementacije Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa. Izvještaj, u kojem se ističe važnost unapređenja regulatornog okvira za smanjenje rizika od katastrofa, dostavljen je sekretarijatu prije sastanka na visokom nivou koji je zakazan za 2023. godinu.

U odgovoru na potrebu podrške vlastima u BiH da prevedu Okvir SDG-a u politike i strategije, dodatno su proširena razna partnerstva kako bi se ojačali kapaciteti za prikupljanje, analizu i primjenu podataka na kvalitetan i efikasan način. Fokus je uključivao sposobnost 15 institucija i 36 predstavnika da koriste podatke razvrstane prema spolu za statistiku, usmjere resurse na programe rodne ravnopravnosti i osiguraju integrisanje rodne ravnopravnosti u programiranje Instrumenta pretpriprustne pomoći

IPA III. Također je imao za cilj ojačati odgovornost obrazovnih vlasti u BiH za postizanje ciljeva u okviru SDG 4. omogućavanjem [pouzdanijih i kvalitetnijih statističkih podataka](#) za poboljšano planiranje politika i unapređenje raspodjele budžeta u sektoru obrazovanja u skladu sa domaćim i međunarodnim standardima. [Uspostavljena je formalna saradnja s tri revizorska ureda](#) za pružanje tehničke pomoći u provođenju prvog regionalnog gender audita.

U 2022. godini pokrenuto je partnerstvo sa „Kvartetom“ radi jačanja društvene kohezije pružanjem koordinisane podrške pozitivnim interakcijama između i unutar lokalnih zajednica širom BiH. Osim toga, u junu 2022. pokrenuto je regionalno partnerstvo, uz podršku Fonda za izgradnju mira generalnog sekretara UN-a, u radu s mladima na promociji većeg međusobnog razumijevanja, poštivanja različitosti i povjerenja u cijelom regionu.

© UN Women BiH
U partnerstvu sa Muzejom savremene umjetnosti RS kroz pilot inicijativu „NFT za žene“ održan je niz radionica o tome kako digitalni tokeni mogu unaprijediti ekonomske prilike i za umjetnice i za umjetnike u BiH.

FINANSIJSKI PREGLED ZA 2022. GODINU

FINANSIJSKI PREGLED PREMA POJEDINAČNIM TIJELIMA UN-A

Tijelo UN-a	Potrebno u 2022.	Osigurano u 2022.	Utrošeno u 2022.	%
FAO	426.531	426.531	391.175	92
IFAD	3.305.000	3.305.000	1.982.000	60
ILO	5.505.840	5.375.839	5.284.601	98
IOM	34.361.039	24.229.505	21.320.391	88
ITU	14.940	26.340	26.340	100
OHCHR	300.000	322.244	322.244	100
UNDP	53.471.950	54.043.132	41.497.282	77
UNDRR	40.000	40.000	40.000	100
UNECE	50.000	40.000	40.000	100
UNEP	200.000	180.000	180.000	100
UNESCO	528.279	528.279	479.000	91
UNFPA	2.528.377	2.528.377	2.025.242	80
UNHCR	2.048.416	1.778.116	1.651.304	93
UNICEF	13.300.804	12.263.264	10.291.404	84
UNODC	1.264.538	1.264.538	1.264.538	100
UN Women	2.839.585	2.839.585	2.689.133	95
SZO/WHO	1.530.920	665.920	605.000	91
UKUPNO:	121.716.219	109.856.670	90.089.654	82

FINANSIJSKI PREGLED PO ISHODIMA

Ishod	Potrebno u 2022.	Osigurano u 2022.	Utrošeno u 2022.	%
1	44.236.759	42.090.828	29.470.600	70
2	4.502.227	5.521.882	5.423.668	98
3	20.476.239	19.458.132	16.701.144	86
4	39.335.715	34.022.658	30.633.992	90
5	13.165.279	8.763.170	7.860.250	90
UKUPNO	121.716.219	109.856.670	90.089.654	82

U KOJOJ MJERI JE UN DAO DOPRINOS OSTVARIVANJU SDG-A

Budžet za 2022. (USD):

Potrebno
121.716.219

Osigurano
109.856.670

Utrošeno
90.089.654 (82%)

1. Svijet bez siromaštva 4,7 miliona USD, 4,2% od ukupnog iznosa	2. Svijet bez gladi 5,7 miliona USD, 5,1% od ukupnog iznosa	3. Zdravlje i blagostanje 14,1 miliona USD, 12,7% od ukupnog iznosa
4. Kvalitetno obrazovanje 6,6 miliona USD, 6% od ukupnog iznosa	5. Rodna ravnopravnost 7,3 miliona USD, 6,6% od ukupnog iznosa	6. Čista voda i sanitarni uslovi 4 miliona USD, 3,6% od ukupnog iznosa
7. Pristupačna energija iz čistih izvora 17 miliona USD, 15,3% od ukupnog iznosa	8. Dostojanstven rad i ekonomski rast 9,9 miliona USD, 8,9% od ukupnog iznosa	9. Industrija, inovacija i infrastruktura 1,4 miliona USD, 1,3% od ukupnog iznosa
10. Smanjenje nejednakosti 6,5 miliona USD, 5,9% od ukupnog iznosa	11. Održivi gradovi i zajednice 2,2 miliona USD, 2% od ukupnog iznosa	12. Odgovorna potrošnja i proizvodnja 1,9 miliona USD, 1,7% od ukupnog iznosa
13. Očuvanje klime 0,4 miliona USD, 0,4% od ukupnog iznosa	14. Očuvanje vodenog svijeta 0,0 miliona USD, 0% od ukupnog iznosa	15. Očuvanje života na zemlji 1,0 miliona USD, 0,9% od ukupnog iznosa
16. Mir, pravda i snažne institucije 22,3 miliona USD, 20,1% od ukupnog iznosa	17. Partnerstva za ciljeve 6,2 miliona USD, 5,6% od ukupnog iznosa	

Izvor: <https://uninfo.org/location/203/funding>

KOHERENTNOST, EFEKTIVNOST I EFIKASNOST UJEDINJENIH NACIJA

Nakon što su vlasti u BiH formalno podržale Okvir saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj 2021–2025, UN u BiH je dodatno uložio u jačanje koherentnosti, efektivnosti i efikasnosti svojih operacija. U tom kontekstu, formalno je uspostavljen Zajednički upravni odbor u okviru UNSDCF-a u aprilu 2022. godine sa funkcijom nadzora implementacije okvira. Odborom dopredsjedava ministar finansija/financija i trezora i rezidentna koordinatorica UN-a, a uključuje predstavnike ministarstava sa različitih nivoa vlasti, kao i Tima UN-a u BiH. Odbor je zadužen za razmatranje i usvajanje godišnjih izvještaja o napretku u implementaciji UNSDCF-a i Zajedničkih planova rada (engl. JWP), uključujući pregled podataka o finansijskim rashodima i prioritetima finansiranja.

Inauguralna sjednica Zajedničkog upravnog odbora održana je 7. septembra 2022. godine na kojoj je razmatran status implementacije UNSDCF-a na osnovu predstavljenog godišnjeg izvještaja i Zajedničkog programa rada za 2022. godinu. Isti obuhvata sve planirane programske intervencije i odgovarajuće okvire finansiranja za sve operativne aktivnosti UN-a u BiH i transparentno identifikuje izvore finansiranja i implementacijske partnere. Kroz UNSDCF, Zajednički odbor i Zajednički program rada, UN u BiH je značajno smanjio transakcione troškove za vlasti, ali i druge partnere i zainteresovane strane. Zajednički program rada za 2022. godinu u okviru UNSDCF-a utvrđuje 17 zajedničkih rezultata i 169 pojedinačnih aktivnosti agencija UN-a u BiH sa ukupnim finansijskim okvirom od 122 miliona USD. Kako bi podržao internu koherentnost i smanjio transakcione troškove za partnere, UN u BiH je uspostavio četiri grupe za rezultate sa agencijama koje vode koordinaciju planiranja, politika i izvještavanja o rezultatima u četiri prioriteta područja UNSDCF-a.

UN u BiH je također u potpunosti uveo UN INFO platformu, dodatno jačajući transparentnost i efikasnost angažmana UN-a u zemlji te partnerskog dijaloga sa vlastima i drugim partnerima. Sve informacije vezane za Zajednički program rada za 2022. su javno i trenutno dostupne putem UN INFO svim partnerima i akterima, uključujući status aktivnosti, budžete za pomoć, izvore finansiranja,

implementacijske partnere, geografski obuhvat i doprinosi SDG-ima. **UN INFO** je predstavljen kroz prezentaciju Zajedničkog programa za 2022. na godišnjoj sjednici Zajedničkog upravnog odbora i dobio je pozitivne povratne informacije od članova sa zahtjevom za daljom obukom o njegovom korištenju i navigaciji, uključujući razmatranje integracije slične platforme za vladine procese po pitanju koordinacije donatora u BiH.

U nastojanju da na adekvatan način odgovori na izazove i ciljeve iz UNSDCF-a za 2021–2025. i ponudi svu relevantnu ekspertizu i kapacitete vlastima u zemlji, UN u BiH je revidirao i svoju strukturu tokom 2022. godine. Prepoznajući rastuće potrebe u oblastima digitalizacije i ruralnog i poljoprivrednog razvoja, dvije nerezidentne agencije UN-a i to Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU) i Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj (IFAD) formalno su pridodate timu u BiH nakon odobrenja Zajedničkog upravnog odbora. Pod rukovodstvom ITU-a, UN u BiH je nastavio sa pripremom Digitalnog profila za BiH, procjenjujući i analizirajući trenutno stanje digitalizacije kako bi pružio osnovu za UN-ov tehnički i angažman na politikama, zajedno sa vlastima, na unapređenju agende digitalizacije. Kapaciteti IFAD-a jačaju tekuće napore UN-a u rješavanju izazova sigurnosti hrane na koje utiču pandemija COVID-19, globalna ekonomska dinamika i rat u Ukrajini.

Kako bi osigurao integrisanu i na dokazima utemeljenu analizu sistema UN-a po pitanju perspektiva održivog razvoja u BiH, UN je ažurirao svoju **Zajedničku analizu zemlje** (CCA) kao analitičke osnove za dijalog o politikama i određivanje prioriteta sa akterima o strategijama i rješenjima održivog razvoja. Oslanjajući se na podatke i analize kroz upravljanje i politički i društveni razvoj i isključenost, ekonomsku transformaciju,

okoliš i klimatske promjene, CCA naglašava značajan napredak postignut po nizu razvojnih indikatora posljednjih decenija. U ažuriranju se ipak ističe da je razvojni put BiH određen strukturnim, institucionalnim i političkim izazovima koji ometaju napredak ka SDG-ovima.

Tokom 2022. godine, UN u BiH je radio sa institucijama, međunarodnim partnerima, civilnim društvom i zajednicama širom zemlje, dajući prioritet onim pripadnicima zajednica koji su najugroženiji. Važne inicijative uključuju drugi po redu festival **#ImagineChange #ZamisliPromijeni** održan povodom **30. godišnjice članstva Bosne i Hercegovine u UN-u** i drugo obilježavanje Sedmice SDG-a u BiH, koja okuplja stotine stručnih učesnika na tematskim sesijama, prvi dijalog o novom Okviru

održivog finansiranja u BiH, stručne rasprave oko srednjoročne revizije Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa, 16 dana aktivizma za okončanje nasilja nad ženama, 12 dana mira – obilježenih nizom događaja u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova BiH, subregionalnu kampanju #NoToHate, i obećanjem koje su potpisale ključne institucije za ljudska prava u zemlji, uključujući predstavljanje #MozemoBolje u saradnji s Vijećem Evrope, EU i OSCE-om.

U Parlamentarnoj skupštini u Sarajevu svečano je obilježena 30. godišnjica pristupanja BiH UN-u.

Predstavnici mladih iz BiH na COP26, obraćanja Armele Mehdin i Anastasije Đorđa Bosančić tokom svečanosti.

UJEDINJENE NACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI U 2023. GODINI

U 2023. godini, UN započinje implementaciju Zajedničkog programa rada za period 2023-2025. u okviru UNDCF-a 2021–2025, unapređujući održiv, otporan i inkluzivan rast, kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, upravljanje usmjereno na ljude i vladavinu prava i angažman građana i zajednice za društvenu koheziju, u skladu sa Agendom za održivi razvoj do 2030. i budućim pristupanjem EU. UN će također održati sljedeću godišnju sjednicu Zajedničkog upravnog odbora u okviru UNSDCF-a BiH kako bi osigurao da su njegove aktivnosti u BiH u potpunosti usklađene sa prioritetima održivog razvoja zemlje.

Uvažavajući potrebe zemlje, od posebnog značaja za UN u BiH je dalja razrada i implementacija aktivnosti koje slijede nakon proglašenja kvalifikovanosti za Fond za izgradnju mira generalnog sekretara UN-a, te, zajedno sa vlastima i međunarodnim partnerima, podrška u postizanju saglasnosti u cijeloj zemlji o potrebnim mjerama socioekonomske reforme.

Na 75. godišnjicu Ujedinjenih nacija, države članice su se obavezale da će ojačati globalno upravljanje zarad sadašnjih i budućih generacija (UN75 deklaracija - A/RES/75/1). U svom odgovoru, generalni sekretar je predstavio svoju viziju „Naše zajedničke agende“ za inkluzivniji društveni ugovor zasnovan na umreženom i djelotvornom multilateralizmu kako bi se bolje odgovorilo na najhitnije izazove čovječanstva. U 2023. godini UN u BiH će podržati vlasti da unaprijede svoje obaveze u pravcu realizacije ove agende.

U julu 2023. godine, na Političkom forumu na visokom nivou o održivom razvoju pod pokroviteljstvom Ekonomskog i socijalnog vijeća UN-a, Bosna i Hercegovina će predstaviti svoj drugi Dobrovoljni nacionalni izvještaj o implementaciji Agende 2030. U okviru podrške Vijeću za SDG-e u BiH, UN će pokrenuti proces koordinisane pomoći fokusirajući se na mapiranje i konsolidaciju dostupnih i relevantnih podataka, pristup analizama i uključivanje u konsultacije sa civilnim društvom i stručnjacima. Priprema Dobrovoljnog nacionalnog izvještaja pružit će priliku relevantnim vlastima da sveobuhvatno pregledaju i analiziraju napredak postignut u implementaciji Okvira SDG-a u zemlji, a koji su vlasti usvojile u aprilu 2021. godine kao stratešku viziju održivog razvoja za cijelu zemlju te identifikuju buduće potrebe i prioritete. Nakon toga, Bosna i Hercegovina će učestvovati na Samitu o SDG-ima 2023. u septembru 2023., tokom sedmice Generalne skupštine Ujedinjenih naroda na visokom nivou, a kako bi pratila i revidirala implementaciju Agende za održivi razvoj do 2030. godine.

UN u BiH će također obilježiti 75. godišnjicu usvajanja Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i uključiti se u ovu globalnu inicijativu sa kolegama u BiH, podržavajući tematske konsultacije sa vlastima, mladima, privatnim sektorom, civilnim društvom i stručnjacima. Godišnjica će kulminirati globalnim događajem na visokom nivou od 11. do 12. decembra 2023., koji će se nadovezati na Samit budućnosti 2024. godine.

© UNDP BiH

Grad Trebinje, primjer kontinuiranog i sistemskog napora na promociji i implementaciji mjera za smanjenje rizika od katastrofa i kontinuiranog ulaganja u osnaživanje najugroženijih grupa za sprečavanje ili ublažavanje ekonomskih i društvenih posljedica katastrofa.

PARTNERI U PROVEDBI

Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Brčko distrikta

Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta

Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Brčko distrikta

Odjeljenje za obrazovanje Brčko distrikta

Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta Udruženje poslodavaca Brčko distrikta

Agencija za ravnopravnost spolova BiH

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Agencija za statistiku BiH Oružane snage BiH

Granična policija BiH

Centralna izborna komisija BiH

Regulatorna agencija za komunikacije BiH

Direkcija za ekonomsko planiranje BiH

Direkcija za evropske integracije BiH

Agencija za sigurnost hrane BiH

Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Uprava za indirektno oporezivanje BiH

Ured za reviziju institucija BiH

Sudska policija BiH

Centar za uklanjanje mina u BiH

Ministarstvo civilnih poslova BiH

Ministarstvo komunikacija i prometa BiH

Ministarstvo odbrane BiH

Ministarstvo finansija i trezora BiH

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Ministarstvo pravde BiH

Ministarstvo sigurnosti BiH

Parlamentarna skupština BiH

Tužilaštvo BiH

Služba za poslove sa strancima BiH

Državna agencija za istrage i zaštitu BiH

Ured za veterinarstvo BiH

BHIŽ fondacija

Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljene i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Catholic Relief Services (CRS)

Grad Banja Luka

Koordinacioni odbor za implementaciju Rezolucije VSUN 1325

Dansko vijeće za izbjeglice (DRC)

Prosvjetno-pedagoški zavod KS

Snage Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Agencija za vodno područje Jadranskog mora

Agencija za vodno područje rijeke Save

Udruženje poslodavaca FBiH

Savez općina i gradova FBiH

Federalni zavod za statistiku

Uprava civilne zaštite FBiH

Koordinaciono tijelo FBiH za zaštitu od nasilja

Federalni zavod za zapošljavanje

Fond za okoliš FBiH

Zavod za planiranje razvoja FBiH

Zavod za javno zdravstvo FBiH

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH

Ministarstvo kulture i sporta FBiH

Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta FBiH

Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH

Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije FBiH

Ministarstvo okoliša i turizma FBiH

Ministarstvo finansija FBiH

Ministarstvo zdravstva FBiH

Ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH

Ministarstvo pravde FBiH

Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH

Ministarstvo prostornog uređenja FBiH

Ministarstvo trgovine FBiH

Ministarstvo prometa i komunikacija FBiH

Porezna uprava FBiH

Fondacija 787

Gender centar FBiH

Projekat „Genesis“

Grad Sarajevo

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta HNK

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNK

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK

Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK

Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO)

Interpol

Međureligijsko vijeće BiH

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10

Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Kantona 10

Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Kantona 10

Ministarstvo privrede KS

Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS

Ministarstvo zdravstva KS

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS

Grad Mostar

Nevid Teatar
Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta PK
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike PK
Udruženje žena Romkinja „Bolja Budućnost“ Tuzla
Savez opština i gradova RS
Udruženje psihologa RS
Uprava civilne zaštite RS
Kordinaciono tijelo RS za zaštitu od nasilja
Zavod za zapošljavanje RS
Fond za životnu sredinu RS
Gender centar - Centar za jednakost i ravnopravnost polova Vlade RS
Institut za javno zdravstvo RS
Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju RS

Ministarstvo za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo RS
Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS
Ministarstvo privrede i preduzetništva RS
Ministarstvo prosvjete i kulture RS
Ministarstvo energetike i rudarstva RS
Ministarstvo porodice, omladine i sporta RS
Ministarstvo finansija RS
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite
Ministarstvo industrije i trgovine RS
Ministarstvo pravde RS
Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS

Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS
Ministarstvo unutrašnjih poslova RS
Ministarstvo trgovine i turizma RS
Pedagoški zavod RS
RS Javna ustanova „Vode Srpske“
Zavod za statistiku RS
Poreska uprava RS
Unija poslodavaca RS
Sigurna mreža
Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa SBK
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK
Ministarstvo obrazovanja i nauke TK

Ministarstvo zdravstva TK
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK
Grad Trebinje
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK
Vaša Prava
Ženska mreža Bosne i Hercegovine
Svjetska carinska organizacija
Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK
Ministarstvo zdravstva ZDK
Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ZHK
Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi ZHK

DONATORI

Vlasti u Bosni i Hercegovini
Razvojna banka Vijeća Evrope
Evropska investicijska banka
Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj
Organizacija za sigurnost/bezbjednost u Evropi
Porticus (Fondacija)
Redovni program tehničke saradnje
Evropska unija

Globalni fond za zaštitu okoliša (GEF) Vlada Austrije
Vlada Bugarske
Vlada Češke Republike
Vlada Danske
Vlada Francuske
Vlada Njemačke
Vlada Italije
Vlada Japana
Vlada Norveške
Vlada Švedske
Vlada Švicarske
Vlada Nizozemske
Vlada Ujedinjenog Kraljevstva
Vlada Sjedinjenih Američkih Država
Zeleni klimatski fond
Zajednički program za SDG-e
Kraljevina Saudijske Arabije
Fond generalnog sekretara UN-a za izgradnju mira
Multipartnerski fond Ujedinjenih nacija Grupacija Svjetske banke

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

UN House
Zmaja od Bosne b.b.
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

